

Дејан САВОВСКИ

ИМА ЛИ ДРЖАВАВА НАДВОРЕШНО ПОЛИТИЧКА СТРАТЕГИЈА?!?

На светско ниво, колективната безбедност традиционално се смета за одговор на закните на глобалниот милитаристички тероризам. Од оваа перспектива, Советот за безбедност се претставува како еден од најмоќните органи во структурата на ООН во функција на преземање на главната одговорност на обезбедување мир и безбедност во светот. Многу битна карактеристика на функционирањето на Советот е во тоа што секоја од постојаните членки го има правото на вето, со кое може да се спречи прифаќањето на која било одлука на Советот. Меѓутоа, од досегашните случувања во светот е многу јасно дека во оваа меѓународна организација, во која доминира на челото на мирољубиво решавање на кризите, има голем број пропусти токму во таа насока на разработување на постапките и на начините за решавање на спорите. Класичен пример за тоа е немоќноста да се изгради консензус за состојбите на Косово, Ирак, каде што одредени земји своите интереси ги ставија над заложбите на Советот. Токму затоа, како едно од основните прашања во предвидените реформи на ОН, е проширувањето на Советот за безбедност со нови постојани членки, реформи кои новоизбраниот претседател ќе мора да ги спроведе, со што самиот избор станува сè подраматичен и понеизвесен. Имено, две големи сили и постојани членки, САД и Кина, "јавно" кажаа кои држави не сакаат да ги видат како постојани членки во Советот. Американците не се среќни од европските кандидати, тоа да биде Германија, додека Кинезите децидно ставаат "вето" за Јапонија. Во секој случај, тоа ќе биде игра на нерви, ветувања и тактизирање. Реално гледано, ова е можност малите држави кои иако немаат големо влијание да можат да извршат ефектуирање на гореспомнатата ситуација. Како и вообичаено, ваквите случувања во светот кај нас минуваат на мала врата, тивко и нечујно. Вина секако сносат и медиумите, кои во своите информативни вести од светот, наместо да известуваат за ваквите случувања, како топ вест им е цунамито во

Индонезија, големо невреме во Мексико и други работи.

Политичкиот врв, пак, ни е приказна сама за себе. Нашиот државен врв и понатаму продолжува со старите пропусти. Имено, никогаш не сме знаеле да ги артикулираме нашите интереси на меѓународната сцена, а

па и сега, јасно е дека големите геополитички игри на единствената супер сила ќе го земат својот политички данок во конечниот исход. Епилогот за нашето изјаснување е речиси познат.

На сè ова како пандан се наметнува прашањето дали државава има или каква надворешно политичка стратегија води?!?

Во долгогодишниот севкупен сет на небулози како да се реши проблемот кој јужниот сосед го има со нашето име Република Македонија, на јавноста ѝ се наметнува една скромна и евтина теза дека кога ќе нè признаеле не знам колку членки на ОН под нашето уставно име референцата ФИРОМ ќе паднела сама по себе. Но, не знам дали експертите, па и народот, се сеќаваат дека токму таа референца прво беше усвоена од Советот за безбедност и потоа помина на седница на Асамблеата на ОН. Неповолно за нас е тоа што меѓународната позиција и надворешната политика се потпираат на едно неповолно историско наследство. Наспроти фактот дека во водењето на дипломатијата Грците ни бегаат светлосни години и нормално ги користат сите можни средства, кај нас постои проблем во координацијата меѓу надлежните државни органи за водењето на оваа политика, професионалноста е на многу ниско ниво или едноставно кажано владее тотално самоволие на оние кои имаат институционално влијание врз креирањето и водењето на меѓународната политика. Сите овие недостатоци добиваат во интензитет, па затоа стрепиме кога некоја од земјите кои веќе нè признале под уставното име, под притисок на грчката дипломатија да не се предомисли.

Ќе завршам со она со кое и почнав, а тоа е проширувањето во Советот за безбедност, со еден факт за нас кој говори дека нашава земја нема големо влијание, а нејзиниот глас нема да има пресудно значење за било која од земјите.

**ПОТРУДЕТЕ СЕ ДА ГО
ДОБИЕТЕ ОНА ШТО
НАЈМНОГУ ГО САКАТЕ,
ЗАТОА ШТО ЌЕ ВЕ
ПРИСИЛАТ ДА ГО
ДАДЕТЕ ОНА ШТО
НАЈМНОГУ ГО САКАТЕ!**

уште помалку да ги оствариме, секогаш избирајќи меѓу морковот и стапот, при што вообичаено се фаќаме за второто. Тоа, пред сè, се должи на немањето сенс за државничка мудрост и дипломатија, што е недозволиво во настојувањето да се постигнат некои предности за нашата држава во моментите кога се работи за донесување вакви одлуки, односно за да извлечеме максимална корист од дадената ситуација.

Уште во времето на Бучковски, тогашниот државен врв срамежливо се изјасни дека ќе им дадеме поддршка на Јапонија и на Германија, но и тогаш,